

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Філологічний факультет
Кафедра германської та слов'янської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

С. Г. Набока
С. Г. Набока

«21» березня 2024 р.

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ:
АНГЛІЙСЬКА МОВА. ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності	035 Філологія
спеціалізація	035.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
за освітньо-професійною програмою	Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

Дніпро-Слов'янськ – 2024 р.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену: Англійська мова. Історія зарубіжної літератури для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)» спеціальності 035 Філологія (спеціалізація: 035.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

Розробники:

Роман В. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Казаков І. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської та слов'янської філології.

Протокол №9 від «26» лютого 2024 р.

В.о. завідувача кафедри
германської та
слов'янської філології

І.М. Казаков

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«21» березня 2024 р.,
протокол №6

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Державна атестація студентів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія за освітньо-професійною програмою «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська)» є підсумковою формою перевірки та оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів та проводиться у формі Комплексного атестаційного іспиту.

Атестація із Історії зарубіжної літератури має на меті перевірити та оцінити знання здобувачів вищої освіти про основні періоди розвитку зарубіжної літератури, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку літературного процесу в різних країнах світу, літературні течії, сюжетно-композиційні особливості літературних творів.

Комплексний атестаційний іспит складається з:

1) Блоку із історії зарубіжної літератури, що містить по 8 тестових завдань закритої форми. Завдання № 1 – 4 мають форму закритого тесту з вибором однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь). Завдання № 5 – 6 націлені на встановлення відповідності (оцінюється в 4 максимальних бали). Завдання № 7 – 8 націлені на відновлення послідовності (оцінюється в 4 максимальних бали).

2) Блок із теоретичних дисциплін англійської мови: «Вступ до перекладознавства», «Теоретичний курс англійської мови», «Лексикологія та стилістика (англійська)», «Практика перекладу (англійська)», що містить 33 тестових завдань закритої форми. Завдання № 1–10, 13–28 передбачають вибір однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь); Завдання № 11–12, 29–33 – тестові завдання закритої форми, з вибором декількох правильних відповідей (оцінюється по 2 бали за кожну правильну відповідь).

3) Блок із мовного компоненту: Завдання № 34 – 48 мають форму закритого тесту з вибором однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь);

4) Блок із перекладацького компоненту: Завдання 49–50 відкритої форми (оцінюється в 10 балів кожне відповідно).

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Комплексний атестаційний іспит проводиться у письмовій формі.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Загальна характеристика і періодизація культури і літератури античного світу.

Героїчний епос. Гомер. „Іліада” та „Одіссея”. Оповідь про троянську війну, її історичні та міфологічні елементи. Ідеал людини – героя-воїна. Стиллові особливості та поетична техніка поем. Гомерівське питання. Значення гомерівських поем для античності й нового часу.

Публій Вергілій Марон (70-19 р. д н.е.) – поет Стародавнього Риму, автор героїчної епопеї „Енеїда”. Ідейно-політична та етико-естетична основа поеми. Еней – ідеал римської доблесті. Художня своєрідність „Енеїди”.

Театральне мистецтво Стародавньої Греції (загальна характеристика). Видатні грецькі драматурги класичного періоду (Есхіл, Софокл, Еврипід, Аристофан).

Есхіл – „батько трагедії”. Трагедія „Прометей Закутий”. Міф про Прометей і його інтерпретація Есхілом. Конфлікт між борцем за щастя людства, вільним розвитком людського розуму, історичним прогресом, гуманізмом (Прометей) з одного боку, та деспотією, сліпою силою влади (Зевс), з іншого. Поєднання епічних і ліричних традицій з драматичними ситуаціями, зіткнення характерів, поступового наростання інтенсивності трагічної дії.

ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ, ВІДРОДЖЕННЯ, 17 - 18 ст.

Періодизація літератури середньовіччя. Література середньовіччя – закономірний етап в розвитку історико-літературного процесу. Катастрофа античного світу і перемога спочатку варварства, а потім нових народів інацій у Західній Європі. Роль християнства у підйомі і розвитку середньовічної культури.

Героїчний епос епохи феодалізму. Французький епос „Пісня про Роланда”, уславлення в ній військової доблесті, вірності лицаря своєму монарху, засудження феодального свавілля. Лицарська (куртуазна) література XII – XIII ст. Кретьєн де Труа і його лицарські романи.

Перехід до епохи Відродження. Загальна характеристика літератури доби Відродження. Новий погляд на людину і життєві цінності.

Життєвий і творчий шлях Данте Аліг'єрі (1265-1321) – італійського поета доби Передренесансу (початку Відродження). „Божественна комедія” як філософська поема, в художній тканині якої відбилися середньовічні уявлення

про структуру Всесвіту і гуманістичний інтерес до людини. Публіцистична заостреність поеми Данте, її ідейна наснага і композиція.

Франческо Петрарка (1304 – 1374) – найвидатніший майстер сонета, представник старшого покоління італійських митців-гуманістів. „Книгапісень” – лірична збірка віршів поета, присвячених темі кохання до Лаури.

Література епохи Відродження. Гуманізм і його боротьба з феодалізмом і аскетичною культурою середньовіччя. Відродження в Італії. „Декамерон” Боккаччо як засіб новел антифеодального і антиклерикального характеру.

Епоха Відродження у Франції. Найвищий підйом французького гуманізму у творчості Рабле. Висміювання пихатих завойовників і тупоумних схоластів у романі Рабле „Гаргантюа и Пантагрюель”. Гуманістичні ідеали Рабле і реалістичний гротеск в його романі.

Англійський гуманізм. Особливості англійської ренесансної літератури в XVI ст. Розквіт драми і театру. Творчість Шекспіра – найвидатнішого представника англійського Відродження. Життєвий і творчий шлях Шекспіра. „Шекспірівське питання”. Періодизація творчості Шекспіра. Історичні хроніки Шекспіра, викриття в них деспотизму. Комедії Шекспіра, їх життєстверджувальний, оптимістичний характер. Визначні трагедії Шекспіра. „Ромео і Джульєтта” – п’єса про велике людське кохання, яке перемогло середньовічний фанатизм. Філософська трагедія „Гамлет”. Зіткнення Гамлета із світом придворного егоїзму і королівського деспотизму. Рефлексивність героя, його боротьба зі світовим злом. Трагічний конфлікт гуманістичної мрії і спотвореної дійсності. Трагедії „Король Лір”, „Макбет”, „Отелло”.

Епоха Відродження в Іспанії. Колоніальна експансія, стійкість феодальних традицій і економічна криза в Іспанії в XVI – XVII ст.

Широкий розвиток іспанського лицарського роману в XV ст. Плутовський роман. Роман „Дон Кіхот” як реалістичне узагальнення іспанського життя на рубежі XVI – XVII ст. Пародійність роману. Дон Кіхот як „істиний мудрець” і жалюгідний безумець. Образ Санчо Панси. Губернаторство Санчо Панси і його народна мудрість. Гуманістичний світогляд Сервантеса в „Дон Кіхоті”.

Зарубіжна література XVII ст. Основні напрями в літературному процесі XVII ст. – ренесансний реалізм, класицизм і барокко.

Французька література XVII ст. Театр французького класицизму. Західноєвропейське значення теорії і практики французького класицизму.

Трагедії Корнеля „Сид” і Расіна „Андромаха”, „Федра”. Основні теми і характери цих класицистичних трагедій.

Творчість Мольєра, його естетичні погляди. Комедії „Тартюф”, „Міщанин-шляхтич”, „Дон Жуан, або Кам’яний гість”, „Мізантроп”, „Лікар мимоволі”, „Скупий” та ін. Глибокий демократизм п’єс, їх прозора структура, соковита мова. Політичні й філософські проблеми в комедіях Мольєра. Художній метод Мольєра і класицизм. Елементи фарса в комедіях Мольєра.

Просвітительський класицизм, просвітительський реалізм, сентименталізм – основні художні напрями в літературі XVIII століття.

Політико-філософська спрямованість просвітителів.

Творчість Д. Дефо. Просвітительські ідеї Дефо і його публіцистика. Роман «Робінзон Крузо» у контексті суспільного життя Англії початку XVIII століття. Філософський зміст роману – утвердження необмежених можливостей людини, героїзація підприємництва в романі. Дефо – творець просвітительського роману.

Творчість Дж.Свіфта. Суспільно-просвітительська діяльність письменника. Актуальність памфлетів Свіфта («Казка діжки», «Листи сукнороба», «Скромна пропозиція»). Роман «Мандри Гуллівера» - аналітична сатира на вади державного устрою. Зміст протистояння йеху і гуїнгнів. Іронічне ставлення автора до деяких ідей просвітителів. Умовність образу Гуллівера. «Мандри Гуллівера» - пародія на «Робінзона Крузо».

Англійський сентименталізм.

Виникнення і розвиток сентименталізму в Англії, а потім і в інших країнах Європи. Його соціально-філософська підстава – неприйняття ощадливості, егоїстичної діловитості, яка морально спустошує особистість і суспільство. Апеляція до невичерпного своєкорисливості почуття, що виступає як критерій людської цінності. Опора на патріархальні форми відносин. Протиставлення села і міста. Вищі досягнення англійського сентименталізму.

Л. Стерн – автор «Сентиментальної подорожі». Психологічний аналіз як основний елемент сюжету.

Загальна характеристика просвітницької літератури Франції.

Два етапи французького Просвітництва. Перший етап, пов'язаний з іменами Вольтера і Монтеск'є. Початок виступу проти абсолютизму. Другий етап, що передуює революції, пов'язаний з іменами Дідро, Руссо, Бомарше.

Творчість Вольтера. Суперечливість ідейної програми. Різномісний характер літературно-філософської діяльності Вольтера. «Кандід, або Оптимізм»: особливості змісту, ідейна спрямованість повісті.

«Простодушний»: контраст між цивілізованою і «природною» людиною.

Творчість Д.Дідро. Філософські і політичні погляди письменника. Дідро – організатор видання й один з авторів «Енциклопедії». Естетична програма Дідро. Ідея просвітництва та своєрідність її художнього втілення в діалозі «Племінник Рамо».

Творчість Ж.-Ж. Руссо. Соціально-філософська концепція Руссо. Ідея відродження «природної» людини і суспільства. Проголошення великої цінності людських почуттів і волі особистих відносин у романі «Нова Елоїза». Образ просвітителя-борця в автобіографічній повісті «Сповідь».

Творчість П.О.Бомарше. «Севільський цирюльник» і «Одруження Фігаро» - найбільш значні добутки французької драматургії XVIII століття. Образ Фігаро. Гумор у розкритті характерів головних героїв. Різноманіття прийомів комічного.

Творчість Й. В. Гете. Періодизація діяльності Гете. Втілення принципів сентименталізму в романі «Страждання молодого Вертера». Глибоке дослідження протиріч духовного життя. Образ Вертера, Шарлотти, Альберта. Лірика Гете в період «Бурі і натиску». Трагедія «Фауст» - найвидатніший твір літературного Просвітництва. Літературні джерела. Естетична програма

автора у “Пролозі у театрі”. Ключова роль «Прологу на небесах» для розуміння ідейного змісту трагедії. Сумніви і шукання Фауста. Діалектика боротьби двох тенденцій, закладених в образах Фауста і Мефістофеля. Подолання трагедії творчою діяльністю. Образ Маргарити.

Творчість Ф. Шиллера.

Бунтарство Шиллера і відображення ідей «Бурі і натиску» у «Розбійниках». «Підступництво і кохання». Конфлікт героя з підвалинами феодальної Німеччини. Народна драма «Вільгельм Тель» - тема боротьби за національну незалежність і свободу особи.

ЛІТЕРАТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ ст.

Романтизм

Виникнення і розвиток нового (романтичного) літературного напрямку у світовій культурі. Романтизм як принципово нове світобачення, своєрідність романтичного спрямування: реальність і фантазія, розрив між мрією та дійсністю, новий герой, контрастні барви тощо.

Джордж Ноел Гордон Байрон (1768-1824) - уособлення романтизму не лише в творчості, а й у житті, поведінці. Вірець для наслідування для багатьох європейських романтиків. Особливості любовної та політичної лірики Дж. Байрона. Романтична поема «Паломництво Чайльд Гарольда» — один з найкращих здобутків лірико-романтичного напрямку в літературі. Чудові поетичні образи природи, життя людей, не займаних цивілізацією, картини визвольної боротьби народів Іспанії, Греції у творі. Поеми «східногоциклу» — «Гяур», «Корсар», «Лара», філософська містерія «Манфред» — найхарактерніше втілення так званого «байронічного» героя, індивідуаліста й самітника. Роман у віршах - «Дон Жуан»: відтворення Дж. Байроном життя, сучасної йому Європи, в тому числі Росії й Англії, завдяки подорожам головного героя Дон Жуана.

Вальтер Скотт (1771-1832) - основоположник жанру історичного роману, поет. романіст, новеліст. Поєднання в прозі письменника романтичних та реалістичних рис. Роман "Айвенго".

Генріх Гейне — уславлений німецький поет і прозаїк. Збірник «Книга-пісень» Г. Гейне — один з найбільших здобутків німецькомовної лірики, фольклорне начало численних поезій збірника, багатюще розмаїття почуттів і думок «Книги пісень». Зовнішня простота, ясність віршів Г. Гейне та їхобразна складність. Музичність, іронічність, легкість, вишуканість поетичних творів. «Дорожні картини» — новаторська лірично-філософська проза, що мала великий вплив на світову есеїстику і художньо-документальні жанри. Сатирична поема «Німеччина. Зимово казка». Г. Гейне в Україні.

Ернест Теодор Амадей Гофман (1776—1822) — видатний письменник-романтик, художник, музикант. Художня фантазія, стилістичне новаторство і розмаїття в оповіданнях і повістях Е. Гофмана. Живописність і музикальність його прози, романтична іронія, химерна вигадка і реальність. Протистояння творчої людини (поета, композитора, художника) та бездуховного філістера

— основний конфлікт його найвідоміших творів «Золотий горнець», «Життєва філософія kota Мура», «Малюк Цахес на прізвисько Ціннобер». Сатирико-метафоричний зміст казки «Малюк Цахес...», в якій розвінчановладу золота.

Віктор Марі Гюго (1802—1885) — один з найбільших представників романтизму, поет, драматург, романіст. Визначні твори письменника: «Собор Паризької Богоматері», «Знедолені», «Трудівники моря», «Людина, яка сміється», «Дев'яносто третій рік» тощо. Реальні факти і їх романтичне осмислення, боротьба добра і зла, співчуття автора жертвам людської та соціальної несправедливості у творах. Антитеза як засіб побудови його романів.

Джеймс Фенімор Купер (1789-1851) - автор історичних "індіанських" романів циклу "Шкіряна Панчоха".

Генрі Уодсуорт Лонгфелло (1807—1882) — поет-романтик, знавець фольклору американських індіанців, талановитий перекладач європейської літератури, літературний критик. Поема «Пісня про Гайавату», вірші «День відійшов», «Майстер», «Пересторога» та ін.

Едгар Аллан По — американський поет, новеліст, критик. Ліризм, формальна досконалість. Комічне і жахливе — провідні теми новелістики Е. По («Окуляри», «Обдурення як точна наука» — з одного боку та «Чорний кіт», «Маятник і провалля», «Машкара червоної смерті», «Уільям Уільсон», «Передчасний похорон» тощо — з другого). Новели письменника — попередники творів детективного жанру («Вбивство на вулиці Морґ», «Таємниці Марії Роже», «Золотий жук», «Вкрадений лист») та науково-фантастичних творів («Незвичайні пригоди певного Ганса Пфалля», «Повість про пригоди Артура Гордона Піма» тощо).

ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

Загальна характеристика французької літератури ХІХ століття. Найвідоміші майстри європейської психологічної прози (Стендаль, Оноре де Бальзак, Г. Флобер, П. Меріме, Гї де Мопассан, Е. Золя та ін.).

Стендаль (Анрі Марі Бейль) — великий французький романіст. Роман «Червоне і чорне» — панорамна картина часу з усіма його суспільними конфліктами, політичними пристрастями і духовними шуканнями. Живі, суперечливі, складні характери героїв письменника, відкриття ним нових можливостей у відтворенні психологічного життя людини, найтонших нюансів людської душі і почуттів.

Оноре де Бальзак (1799—1850) — один з найвизначніших світових письменників, автор багатотомної «Людської комедії». Структура цього величного епосу життя французів з кінця ХVІІІ до середини ХІХ ст. Універсальність бальзаківського задуму, розмаїття тематики й проблематики, прозових форм в «Людській комедії». Ключові романи і повісті циклу: «Гобсек», «Батько Горіо», «Втрачені ілюзії». Оригінальна форма зв'язку між окремими творами «Людської комедії». Гостра критика в «Людській комедії» «влади золота» як руйнівної сили, що спотворює людські душі, розбиває сім'ї,

протиставляючи дітей і батьків, дружин і чоловіків. Оноре де Бальзак — знавець людських пристрастей і рушійних сил суспільного розвитку. Постаті молодих людей у творах французького майстра. Особливості прози Бальзака, наявність у ній романтичних рис. Бальзак в Україні.

Гюстав Флобер (1821—1880) — видатний французький письменник. Роман «Пані Боварі» — новий етап у розвитку літератури. Глибина психологічного аналізу у творах Г. Флобера. Викриття духовної та моральної нищості провінційного та столичного світів (образи Родольфа, Леона, аптекаря Оме). Суперечливість характеру головної героїні твору. Трагікомічне в постаті Шарля Боварі. Г. Флобер — майстер літературного стилю. Переклади М. Лукаша, Д. Паламарчука та ін.

Чарлз Діккенс (1812—1870) — уславлений англійський письменник. Зображення у творах соціальних контрастів і духовних конфліктів суспільства Англії. Пригоди «Олівера Твіста» — соціальний роман письменника. Головні типи героїв Діккенса: молоді ідеалісти, підступні й жорстокі власники великої фортуни, добрі та людяні диваки, нещасні самотні діти бідарів — жертви людського егоїзму. Гуманізм, гумор, сатира, іронія у творах письменника. Елементи мелодрами в сюжетах, сентиментальність у зображенні позитивних героїв. Значення щасливих кінцівок у творах Ч. Діккенса.

ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ ХІХ — ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ

Світовий авангард. Пошуки нових принципів і форм зображення дійсності, відтворення людських почуттів. Виникнення в поезії літературних течій, напрямів.

Поль Верлен (1844—1896) — поет-символіст, майстер поетичної форми й оригінальної за образністю лірики. Основні мотиви поезії П. Верлена. Артур Рембо (1854—1891). Громадянський пафос його лірики, художня вишуканість поетичних творів («Відчуття», «Голосівки», «Офелія» та ін.).

Гійом Аполлінер (Аполлінарій Костровицький) (1880—1918) — автор збірника «Каліграми. Вірші Миру і Війни». Своєрідність творчої манери поета, пошук нових засобів художнього самовираження, звернення до культур різних народів та епох («Відповідь запорожців турецькому султанові», «Маленьке авто» та ін.).

Натуралізм. Філософська основа та естетичні засади натуралізму. Е. Золя — теоретик та практик натуралізму. Епопея Е. Золя «Ругон-Маккари»: задум та будова циклу. Роман «Кар'єра Ругонів» як перший і ключовий роман епопеї.

Оскар Фінгал О'Флаєрти Уйгс Уайльд — англійський прозаїк, поет, драматург. «Портрет Доріана Грея» — взірець інтелектуального роману кінця ХІХ ст. Філософсько-естетичні й моральні проблеми твору.

Джордж Бернард Шоу (1856—1950) — видатний драматург. Найпопулярніші його п'єси «Пігмаліон», «Дім, де розбиваються серця». Прояв у цих п'єсах новаторства творчості Б. Шоу: драматургія думки, зіткнення ідей, дискусій з актуальних проблем, втілених у яскраву театральну форму, в живі оригінальні постаті й характери. Принциповий діалогізм у творах, апеляція до розуму глядача. Парадокс — сюжетна основа творів Б. Шоу. Словесний

парадокс та іронія в творах. Постановка п'єс Б. Шоу в Україні.

Генрік Ібсен (1828—1906) — норвезький драматург і поет. Найвідоміші твори Ібсена — філософсько-символічна драматична поема «Пер Гюнт»; соціально-психологічна драма «Ляльковий дім» («Нора»). Ібсен — новатор у галузі драматургії: наближення до проблем звичайного щоденного життя, глибокий психологізм, оновлення структури драматичної дії тощо.

Джек Лондон (Джон Гріффіт) — видатний американський письменник. Відомі твори — «Мексиканець», «Мартін Іден», «Біле ікло», «Поклик предків». Глибока людяність творів, їх місце серед видатних творів подібної тематики у світовій літературі. Твори Джека Лондона в українських перекладах.

ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ

Загальна характеристика розвитку літературного процесу ХХ ст. Основні теми, жанри, засоби художньої виразності. Антивоєнний, гуманістичний пафос творів видатних представників світового письменства.

Франц Кафка (1883—1924) — визначний австрійський письменник. Концепція світу і людини у творчості Кафки: ідея космічності й непереборності зла. Проблема взаємовідносин людини і влади. Людська самотність — домінанта творчості Кафки. Побутова, філософська проблематика його творів. Відображення особливостей художнього світу письменника в новелі «Перевтілення» та її проблематика.

Дж.Джойс. Естетична доктрина Джойса. Пошуки нових форм зображення у романі «Улісс». Техніка «потoku свідомості». Особливості хронотопу роману. Роль міфу у творі.

Бертольд Брехт (1898—1956) —німецький драматург, прозаїк, поет, теоретик літератури і театру. Теорія епічного театру, її основні принципи. Традиції і новаторство драматургії Брехта («Тригрошова опера», «Матінка Кураж та її діти», «Добра людина із Сичуані» та ін.). Основні мотиви його драматургії. Антифашистські драми Брехта. «Життя Галілея» — філософська драма: образна система, проблематика, особливості поезики.

Роман-антиутопія у світовій літературі (Євген Замятін. «Ми», Джордж Оруелл «1984»).

Еріх Марія Ремарк (1898—1970)— видатний німецький письменник. Роман «На західному фронті без змін» — один з найпопулярніших творів про так звану «втрачену генерацію».

Художнє втілення найважливіших проблем життя народу від першої до другої світових війн у творах. Типовий герой романів — самотня мужня людина, віддана фронтовому братерству, здатна на велике кохання, але спустошена війною ще в ранній молодості й тому зневірена.

Ернест Міллер Хемінгуей (1899—1961) — відомий американський письменник, журналіст. Новаторство прози Е. Хемінгуея: лаконізм («телеграфний стиль»), особливе значення підтексту («принцип айсберга»), драматургізація діалогів, відвертість сповіді від першої особи, вагомість і насиченість слова в тексті. Романи Хемінгуея про «втрачену генерацію»

«Фієста», «Прощай, зброє!» Герой письменника («герой кодексу») — сильна самотня людина, що може постояти за себе, вірить у товариство, вмiєлюбити, прагне незалежності й свободи. Роман-пересторога «По кому подзвін». Філософська повість-притча «Старий і море» — гімн людській праці, волі й мужності.

Райнер Марія Рільке (1875—1926) — австрійський поет і прозаїк. Особливості лірики Р. Рільке: велика духовна й образна сила, чудова музикальність.

Томас Стернз Еліот (1888—1965) — англо-американський поет. Трагічні роздуми про втрату суспільством найважливіших моральних цінностей. Філософська наснага, стильове багатство.

Альбер Камю (1913- 1962). Французький письменник; своєрідність його життєвої та філософської позиції. Екзистенціальна концепція абсурдності буття й існування людини в «Міфі про Сізіфа» та романі «Посторонній». Неприйняття соціальної революції в «Бунтуючій людині». Філософський роман-притча «Чума». Антифашистський і екзистенціальний смисл роману. Міфічно багатоплановий образ чуми в романі. Мотиви перестороги в романі «Чума».

Габріель Гарсія Маркес (нар. 1928 р.) — відомий колумбійський письменник і публіцист. Роман Маркеса «Сто років самотності» — напівфантастична притча, що втілює історію аристократичної родини Буендіа на тлі історії Колумбії й Латинської Америки взагалі. Іронія, сатира, гротеск, поетичність та фольклорне начало в романі. Особливості тематики і стилю Г. Маркеса як представника так званого «магічного реалізму» в латиноамериканській літературі.

ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

1. Переклад – одна з важливих форм міжкультурних взаємин. Перекладознавство як наукова дисципліна.

2. Значення перекладу для розвитку світової культури. Мета та завдання перекладознавства.

3. Історичні аспекти перекладознавства. Історія зарубіжного перекладу. Переклад у стародавньому світі. Переклад у середні віки. Переклад у добу Відродження. Переклад у добу класицизму, романтизму та постромантизму.

4. Історія вітчизняного перекладу. Переклад на теренах Київської Русі. Зародження перекладацької думки на Україні. Переклад в Україні у ХІХ столітті. Переклад в Україні у ХХ - ХХІ столітті.

5. Типологізація перекладів за: співвідношенням типів мови перекладу і мови оригіналу; характером суб'єкта перекладацької діяльності і його відношенням до автора тексту, що перекладається; типом перекладацької сегментації і способом переробки перекладацького матеріалу;

6. Типологізація перекладів за формою презентації тексту перекладу і тексту оригіналу; характером відповідності тексту перекладу тексту оригіналу;

жанрово - стилістичними особливостями і жанровою приналежністю перекладного матеріалу; повнотою і типом передачі смислового змісту оригіналу; основними функціями; первинністю тексту - оригіналу; типом адекватності.

7. Типологізація перекладів за повнотою і типом передачі смислового змісту оригіналу; основними функціями; первинністю тексту - оригіналу; типом адекватності.

8. Жанрово-стилістична класифікація перекладів. Поняття функціонального стилю. Різновиди перекладу залежно від жанру перекладеного тексту. Семантичний об'єм поняття «художність», специфіка цього поняття для кожного функціонального стилю.

9. Жанрово-стилістична класифікація перекладів. Класифікація текстів щодо їх перекладацьких особливостей.

10. Види усного перекладу. Спільні та відмінні риси усного та письмового перекладу. Послідовний переклад. Кіно та відео переклад. Реферативний переклад. Переклад слайдів. Синхронний переклад.

11. Типологія усного послідовного перекладу. Абзацно-фразовий переклад (АФП). Неофіційний двосторонній переклад без запису. Офіційний двосторонній переклад без запису.

12. Типологія усного послідовного перекладу. Двосторонній переклад (під запис). Переклад монологічного мовлення під запис. Переклад з аркушу

13. Граматичні трансформації при перекладі. Комплексні лексико-граматичні трансформації. Помилки через недотримання міри перекладацьких трансформацій.

14. Лексичні трансформації при перекладі. Комплексні лексико-граматичні трансформації. Помилки через недотримання міри лексичних трансформацій.

15. Фонетичні трансформації при перекладі. Помилки через недотримання міри фонетичних трансформацій.

16. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад слів-реалій.

17. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад «Фальшивих друзів перекладача» та безеквівалентної лексики.

18. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад власних назв.

19. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад іншомовних слів.

20. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад аббревіатур.

21. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад фразеологічних одиниць.

22. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Переклад «гри слів» та каламбурів. Переклад міфологічних алюзій. Переклад діалектизмів, неологізмів, просторіч, аргю, вульгаризмів.

23. Письмовий переклад. Типологія письмового перекладу: повний письмовий переклад, реферативний переклад, анотаційний переклад, консультативний переклад, переклад типу «експрес-інформація».

24. Письмовий переклад. Специфіка письмових жанрів. Вимоги, які висуваються до письмового перекладача.

25. Науково-технічний переклад та його види. Технічний переклад та його види. Переклад видів технічної літератури. Вимоги, які висуваються до науково-технічного перекладу.

26. Проблеми технічного перекладу. Сучасна англomовна технічна термінологія та її специфіка. Терміни. Джерела виникнення термінів. Структурна класифікація термінів. Способи перекладу термінів. Вимоги до технічного перекладача.

27. Переклад англomовної економічної літератури. Сучасна англomовна економічна терміносистема та її специфіка. Переклад економічної термінології. Вимоги до перекладача економічних текстів.

28. Юридичний переклад. Види юридичного перекладу. Юридичні терміни. класифікація юридичних термінів. Переклад юридичної термінології. Правила оформлення перекладу юридичних документів. Труднощі юридичного перекладу.

29. Переклад англomовної військової та громадсько-політичної літератури. Методологія перекладу. Переклад англomовної військової літератури. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури.

30. Переклад англomовної військової та громадсько-політичної літератури. Переклад газетно-інформативних матеріалів. Метод, прийом, тактика та технологія перекладу. Категорії перекладу. Стратегія перекладу. Класифікації перекладацьких стратегій. Вибір стратегії перекладу тексту. Алгоритм операційної діяльності перекладача.

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Theoretical English Grammar as a Branch of Linguistics: Basic Principles and Notions.
2. The Noun. The Grammatical Categories of the Noun.
3. The Complicated Character of the Grammatical Structure of the Verb. The Grammatical Categories of the Verb.
4. Function and Structural Words.
5. The Oppositional Theory. Main Types of Opposition in Morphology.
6. Syntax and its Subject Matter. Units of Syntax.

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. The Theory of the Phoneme. Notation. Main Trends in Phoneme Theory.
2. The System of English Phonemes. Consonants.
3. The System of English Phonemes. Vowels.
4. Syllabic Structure of English words. Syllable Formation and Syllable Division. Functions of the Syllable.
5. Accentual Structure of English words. Typology of Accentual Structure. Functional Aspect of Word Stress.
6. Intonation. Its Structure, Components and Functions.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. The Etymological Structure of English Vocabulary. The Native Element. The Borrowed Element.
2. Word-building in English. Major and Minor Types.
3. Semantics and Polysemy. Meaning and Context.
4. Homonyms: Words of the same Form.
5. Synonyms. Euphemisms. Antonyms.
6. Phraseology. Classification of Phraseological Units.

СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Stylistics as a Branch of General Linguistics. The Subject of Stylistics and its Place in the System of Related Disciplines.
2. Stylistics of Functional Styles: Problems, Definitions and Classification.
3. Expressive Means and Stylistic Devices: the Stylistics of English Lexis.
4. Stylistic Syntax: Syntactic Stylistic Devices.
5. Stylistic Morphology.
6. Stylistic Lexicology.

СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

Донбаський державний педагогічний університет

Бакалаврський рівень вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія .

Освітньо-професійна програма «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська)»

Атестація. Комплексний атестаційний іспит

БІЛЕТ №__

- I. Питання з історії зарубіжної літератури.** 20 б.
(4×1б.=4б.)
(4×4б.=16б.)
- II. Теоретичні питання з теоретичних курсів англійської мови** 40 б.
(10×1б.=10 б.)
(2×2б.= 4 б.)
(16×1б.=16 б.)
(5×2б.= 10 б.)
- III. Language Element** 20 б.

Grammar Tests
(15×1б.=5 б.)
- IV. Дайте достовірний переклад мовних одиниць з української мови на англійську мову** 10 б.
(10×1б.=10б.)
- V. Дайте достовірний переклад мовних одиниць з англійської мови на українську мову** 10 б.
(10×1б.=10б.)
- Разом 100 балів

Затверджено на засіданні

кафедри германської та слов'янської філології

Протокол №__ від “__” _____2024 р

Екзаменатори _____

Завідувач кафедри _____

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Кількість блоків-питань у білеті – 5, з них *I* блок – 20 балів; *II* блок – 30 балів; *III* блок – 30 балів; *IV* блок – 10 балів; *V* блок – 10 балів.

Разом 100 балів.

Тестові завдання	
<i>Завдання №</i>	<i>Бали</i>
Завдання №1	1
Завдання №2	1
Завдання №3	1
Завдання №4	1
Завдання №5	4
Завдання №6	4
Завдання №7	4
Завдання №8	4
Завдання №9	1
Завдання №10	1
Завдання №11	2
Завдання №12	2
Завдання №13	1
Завдання №14	1
Завдання №15	1
Завдання №16	1
Завдання №17	1
Завдання №18	1
Завдання №19	2
Завдання №20	2
Завдання №21	1
Завдання №22	1
Завдання №23	1
Завдання №24	1
Завдання №25	1
Завдання №26	1
Завдання №27	1
Завдання №28	2
Завдання №29	2
Завдання №30	2
Завдання №31	2
Завдання №32	2
Завдання №33	2

Завдання №34	1
Завдання №35	1
Завдання №36	1
Завдання №37	1
Завдання №38	1
Завдання №39	1
Завдання №40	1
Завдання №41	1
Завдання №42	1
Завдання №43	1
Завдання №44	1
Завдання №45	1
Завдання №46	1
Завдання №47	1
Завдання №48	1
Завдання №49	10
Завдання №50	10
<p>Завдання відкритої форми:</p> <p>49. Дайте достовірний переклад мовних одиниць з української мови на англійську мову.</p> <p>50. Завдання відкритої форми: Дайте достовірний переклад мовних одиниць з англійської мови на українську мову.</p>	<p>Перекладання фахового тексту (до 250 слів). Максимальна кількість балів = 10 балів.</p> <p>Завдання оцінюється в 10 балів, якщо переклад за змістом точно відповідає оригіналу, відсутні граматичні помилки, не допущені стилістичні неточності, правильно виконані лексико-семантичні заміни, дібрана відповідна термінологічна лексика.</p> <p>Завдання оцінюється в 9 балів, якщо переклад за змістом точно відповідає оригіналу, відсутні граматичні помилки, допущені незначні стилістичні неточності, правильно виконані лексико-семантичні заміни, дібрана відповідна термінологічна лексика.</p> <p>Завдання оцінюється в 8 балів, якщо переклад за змістом точно відповідає оригіналу, допущена 1 граматична помилка (або дві негрубі, або 1 груба й 1 негруба), у тексті перекладу є незначні стилістичні неточності, у цілому правильно виконані лексико-семантичні заміни, дібрана відповідна термінологічна лексика.</p> <p>Завдання оцінюється у 7 балів, якщо переклад за змістом точно відповідає</p>

оригіналу, допущені 2 граматичні помилки (або 4 негрубі, або 1 груба й 2 негрубі), у тексті перекладу є незначні стилістичні неточності, у цілому правильно виконані лексико-семантичні заміни, дібрана відповідна термінологічна лексика.

Завдання оцінюється у **6 балів**, якщо переклад за змістом точно відповідає оригіналу, допущені 3 граматичні помилки, у тексті перекладу є незначні стилістичні неточності, у цілому правильно виконані лексико-семантичні заміни, дібрана відповідна термінологічна лексика.

Завдання оцінюється у **5 балів**, якщо переклад за змістом точно відповідає оригіналу, допущені 4 граматичні помилки, у тексті перекладу є незначні стилістичні неточності, у цілому правильно виконані лексико-семантичні заміни, дібрана відповідна термінологічна лексика.

Завдання оцінюється у **4 бали**, якщо переклад за змістом у цілому відповідає оригіналу, допущено 6 граматичних помилок, у тексті перекладу є значні стилістичні неточності, у цілому виконані лексико-семантичні заміни, допущені незначні помилки у доборі відповідної термінологічної лексики.

Завдання оцінюється у **3 бали**, якщо переклад за змістом у цілому відповідає оригіналу, допущено 7-8 граматичних помилок, у тексті перекладу є значні стилістичні неточності, не виконані всі необхідні лексико-семантичні заміни, допущені незначні помилки у доборі відповідної термінологічної лексики.

Завдання оцінюється у **2 бали**, якщо переклад за змістом неточно відповідає оригіналу, допущено 8-9 граматичних помилок, у тексті перекладу є значні стилістичні неточності, не виконані всі

	<p>необхідні лексико-семантичні заміни, допущені незначні помилки у доборі відповідної термінологічної лексики.</p> <p>Завдання оцінюється в <i>1 бал</i>, якщо переклад за змістом не відповідає оригіналу, допущено 10 і більше граматичних помилок, у тексті перекладу є значні стилістичні неточності, не виконані всі необхідні лексико-семантичні заміни, допущені значні помилки (до 2) у доборі відповідної термінологічної лексики.</p> <p>Завдання оцінюється у <i>0 балів</i>, якщо переклад за змістом не відповідає оригіналу, допущено 10 і більше граматичних помилок, у тексті перекладу є значні стилістичні неточності, не виконані всі необхідні лексико-семантичні заміни, допущені значні помилки (понад 2) у доборі відповідної термінологічної лексики.</p>
--	--

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ

1. Bolen J. More Phrasal Verbs in Use: Dialogues, Definitions & Practice for English Learners. 2021. 98 p.
2. Eastwood J. Oxford Practice Grammar Intermediate. Oxford University Press, 2019. 384 p.
3. Gray L. Practice Makes Perfect: English Verbs. McGraw Hill; 3rd

edition. 2019. 240 p.

4. Prescott R. Revise Your English Grammar: Level B2. Oak English Publications, 2021. 205 p.

5. Prescott R. Test Your English Grammar and Vocabulary: Level B2. Oak English Publications; 2nd edition. 2021. 178 p.

6. Ruda-Peachey M. Reading First: Eight practice tests for the Cambridge B2 First. Prosperity Education, Cambridge, 2020. 100 p.

7. Yates J. Practice Makes Perfect: English Conversation. Publisher : McGraw Hill, 2020. 192 p.

ІСТОРИЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ваховська Н.Л. Курс лекцій «Література порубіжжя ХІХ – ХХ століття»: навчальний посібник з історії зарубіжної літератури. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2020. 152 с.

2. Волощук Є., Бігун Б. Доба «ізмів»: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття. Київ : Академперіодика, 2021. 324 с.

3. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гринчак Н.І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посібник. 3-тє вид. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 488 с.

4. Іконнікова М. В. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Хмельницький : Бідюк Є. І. [вид.], 2019. 156 с.

5. Наливайко Д. С, Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя: підручник. Київ: Заповіт, 2021. 464 с.

6. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 358 с.

ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

1. Амеліна С. М., Тарасенко Р. О. Підготовка перекладачів у зарубіжних університетах до застосування інформаційних технологій: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 256 с.

2. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Основи перекладознавства: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 «Філологія». Вінниця : Нова Книга, 2020. 352 с.

3. Дерік І. М Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу: підручник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня першого, другого, третього та четвертого років навчання денної та заочної форми навчання. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 246 с.

4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні, та жанрово стилістичні проблеми: навчальний посібник; вид. 5-тє, випр. Вінниця: Нова Книга, 2018. 656 с.

5. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на укр. мову. Ч.ІІ. Термінологічні і жанрово-стилістичні труднощі. Київ-Кременчук: вид-во Київського ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2019. 251 с.

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Авраменко Б. В. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник. Одеса : [Вид. Букаєв Вадим Вікторович], 2019. 93 с.

2. Кульчицька О.О. Короткий курс лекцій з теоретичної фонетики англійської мови: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 78 с.

3. Нестеренко Н. М. Теоретична фонетика англійської мови (Theoretical English Phonetics) : посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 146 с.

4. Johns-Lewis C. Intonation in Discourse. Routledge, 2020. 340 p.

5. Tatsenko N. V. Introduction to Theoretical Phonetics of English : study guide. Sumy : Sumy State University, 2020. 199 p.

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Голик С. В. Модульні контрольні роботи та підсумкові тестові завдання. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Морфологія. Синтаксис. Ужгород, 2021. 88 с.

2. Aronoff M., Fudeman K. (2022) What is Morphology? (Fundamentals of Linguistics). Wiley-Blackwell; 3rd edition. 328 p.

3. Berry R. (2021) Doing English Grammar: Theory, Description and Practice. Cambridge University Press. 300 p.

4. Carnie A. (2021) Syntax (Introducing Linguistics). Wiley-Blackwell; 4th edition. 544 p.

5. Nicholls D. (2020) Grammar in Theory and in Practice. Independently published. 195 p.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Ніконова В. Г., Никитченко К. П. A Course in Contrastive Lexicology of the English and Ukrainian Languages / Курс зіставної лексикології англійської та української мов: Навч. посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2020. 460 с.

2. Bauer L. (2021) An Introduction to English Lexicology. Edinburgh University Press. 192 p.

3. Jackson H., Amvela E. (2021) An Introduction to English Lexicology: Words, Meaning and Vocabulary. Bloomsbury Academic; 3rd edition. 261 p.

4. Iliencko O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S. (2020) English Lexicology : tutorial. Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenka. 218 p.

5. Pustejovsky J., Batiukova O. (2019) The Lexicon (Cambridge Textbooks in Linguistics). Cambridge University Press. 440 p.

СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Альбота С. М., Карп М. А. Стилiстика сучасної англiйської мови : English Stylistics. Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 304 с.
2. Freeman D. (2019) Essays in Modern Stylistics. Routledge. 438 p.
3. Hasan Mariwan N., Khdhir Chnara H. (2019) Literary Stylistics: Literature and Language. UK : AuthorHouse. 132 p.
4. Ilienکو O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S. (2021) English Stylistics : tutorial. Kharkiv : O. M. Beketov NUUE. 144 p.
5. Hébert L. (2022) Introduction to Literary Analysis: A Complete Methodology. Routledge; 1st edition. 262 p.